

ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΝΗ ΣΟΚΟΛΙΤΣΑ ΤΟΥ ΚΟΣΟΒΟΥ ΣΕΡΒΙΑΣ

Όταν η πίστη δημιουργεί θαύματα

● **Του Δρος Ανδρέα Γιακόβλεβιτς**
Ερευνητή Κέντρου Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου

“**Τ**ο περασμένο Φθινόπωρο επικοινωνήσαμε μαζί μας ένας Αλβανός από ένα απομακρυσμένο χωριό. Η μικρή κόρη του έπρεπε να αρχίσει να πηγαίνει στο σχολείο, όμως ήταν κωφάλαλη, ούτε μια λέξη δεν μπορούσε να προφέρει. Ο πατέρας της παρακαλούσε να έλθει και να την φέρει στο μοναστήρι. Τους ανοίξαμε την εκκλησία. Ο πατέρας της προσευχόταν με τον δικό

του τρόπο ενώ η κόρη του κοιτούσε τον μικρό Χριστό, που απεικονιζόταν πάνω στον μαρμαρίνο τοίχο. Όταν τους συνόδεψα μέχρι τη στρατιωτική φρουρά (μέχρι τους Έλληνες στρατιώτες, που φρουρούσαν το Μοναστήρι) η κόρη του γύρισε προς την πλευρά μου και με χαρά είπε: «Τσάο Μητέρα! Ευχαριστώ τη Μητέρα του Θεού και τον Ουράνιό Της Υιό».

Η Μονή Σόκολιτσα βρίσκεται στο Κόσοβο της

Η Ηγουμένη Μακαρία

ανέκαθεν ιστορικής επαρχίας της Σερβίας. Η λέξη «σόκο» στα σέρβικα σημαίνει «ιέρακας». Με βάση την παράδοση το πουλί αυτό στα παλαιά χρόνια, «πέταξε από μακριά και κατέβηκε σε ένα δέντρο καλώντας τον λαό από το σημείο αυτό να κτίσει εκεί την εκκλησία».

Και πράγματι ο χριστιανικός λαός του Κόσοβου έκτισε το μοναστήρι στους πρόποδες του ομώνυμου βουνού Σόκολιτσα κοντά στην αρχαία πόλη Ζβέτσανι και την Κόσοβοκα Μίτροβιτσα. Θεωρείται ότι το μοναστήρι έκτισαν κάποιοι συγγενείς του πρίγκιπα Λαζάρου στην αρχή του 15ου αιώνα, ο οποίος το 1389 με τους εννέα γιούς του σκοτώθηκε στη μάχη με τους Τούρκους. Από τότε οι Σέρβοι έγιναν οι «ραγιά» των Τούρκων για τα επόμενα 500 χρόνια. Στο μεταξύ τα τελευταία χρόνια το μοναστήρι βρέθηκε περικυκλωμένο από τους Αλβανούς.

Στην πνευματική αποστολή του μοναστηριού Σόκολιτσα σημαντικότερη βοήθεια προσφέρει το εικονογραφικό εργαστήριο, το οποίο μετά από ένα σύντομο χρονικό διάστημα, κατέλαβε την ηγετική θέση με τις δραστηριότητές του στη Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία. Το εργαστήριο της αγιογραφίας το ίδρυσε η τωρινή Ηγουμένη Μακαρία. Οι εικόνες του μοναστηριού αυτού στολίζουν σήμερα πολλούς ναούς τόσο στη Σερβία όσο και στο εξωτερικό. Οι περισσότερες εικόνες εστάλησαν στην Ελλάδα, Αυστραλία, Αμερική, Σινά και Ζαΐρ.

Η Ηγουμένη, η μητέρα Μακαρία, (κατά κόσμον Δρ Μίλιτσα Ομπράδοβιτς), είναι μια από τις πιο

διανοούμενες και γνωστές μοναχές στη Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία. Απέκτησε το διδακτορικό της δίπλωμα στον τομέα της Χημείας στη Λιουμπλιάνα (Σλοβενίας) το 1971. Μέχρι το 1974 εργαζόταν ως καθηγήτρια στη Φυσικομαθηματική Σχολή του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου. Μετά όμως φεύγει για την Ελλάδα, όπου στο Μετόχι της Αγιορείτικης Μονής Σιμωνόπετρας στη Χαλκιδική, σπουδάζει τη «Βυζαντινή Τέχνη της Θεολογίας» – την ορθόδοξη εικονογραφία. Στο μετόχι αυτό έγινε και Μοναχή το 1978. Ενώ τρία χρόνια αργότερα τελειώνει τη Θεολογική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Η Ηγουμένη Μακαρία ασχολείται σήμερα με την αγιογραφία. Αγιογράφησε το Βαπτιστήριο του Καθεδρικού Ναού στην πόλη Πρίζρεν του Κοσόβου, το παρεκκλήσι της Σύναξης των Σέρβων Αγίων στο Πατριαρχείο του Πεκίου και τη μεγάλη λαϊκή τραπεζαρία του Αγίου Σάββα στη Μονή Ζίτσα.

Ακολουθώντας το κάλεσμα της Σερβικής Εκκλησίας και του Κράτους να επιστρέψουν οι Σέρβοι πρόσφυγες στο Κόσοβο, η Μακαρία μαζί με άλλες δυο μοναχές της επαρχίας της Ζίτσας το 1991 ξεκίνησαν για την νότια σερβική επαρχία. Ο αρμόδιος Επίσκοπος της Ράσκας και του Πρίζρεν κ. Αρτέμιος τους στέλνει στη Σόκολιτσα. Το μοναστήρι αυτό βρήκαν σε άθλια κατάσταση: η βροχή έπεφτε πάνω από τη στέγη στον εσωτερικό χώρο της Εκκλησίας, οι αγελάδες των γειτονικών Αλβανών («Σκιπτάρων») περιπατούσαν στην αυλή του μοναστηριού. Ρεύμα δεν υπήρχε, τηλεφωνικές γραμμές επίσης. Ξεκίνησαν τη δουλειά, πρώτα οι τρεις τους, έπειτα άρχισαν να ενώνονται μαζί τους και άλλες συγγενικές τους ψυχές. Το μοναστήρι ζωντάνεψε.

Η Μητέρα Ιλαρία Ηγουμένη της Μονής της Αγίας Τριάδος δείχνει ένα ταύρο τον οποίο τύφλωσαν οι Αλβανοί κακοποιοί

Η μητέρα Μακαρία φροντίζει και για άλλα σεβάσματα της περιοχής. Όταν το καλοκαίρι του 1999 οι Αλβανοί τρομοκράτες επιτέθηκαν στο μοναστήρι Ντέβιτς, η Ηγουμένη με το δικό της παλιό αυτοκίνητο μάρκας «Yugo» ρίφθηκε πάνω στα τανκς των αγγλικών στρατιωτικών δυνάμεων, οι οποίες μπήκαν μέσα στη Σερβία για να καταλάβουν τις θέσεις τους σ' αυτή τη σερβική επαρχία. Σε κάποια στιγμή η Ηγουμένη σταμάτησε τη στρατιωτική φάλαγγα, βγήκε από το αυτοκίνητό της, και σαν να μην ήταν σχεδόν εξήντα χρονών, ανέβηκε πάνω στο τανκς (αυτό το γεγονός έδειξε και ο διεθνής τύπος). Επειδή μιλούσε έξι ξένες γλώσσες ζήτησε από τον Άγγλο στρατιωτικό επείγουσα συνάντηση με τους ανωτέρους του στρατιωτικούς διοικητές. Στη συνέχεια, ως αποτέλεσμα το Μοναστήρι Ντέβιτς σώθηκε.

Κατά τη διάρκεια του πολέμου η αδελφότητα του Μοναστηριού Σόκολιτσα βοήθησε τους Αλβανούς. Όταν όμως τελείωσε ο πόλεμος το Μοναστήρι βρέθηκε στο στόχαστρο επιθέσεων από ορισμένους γείτονες Αλβανούς. Οι ίδιοι Αλβανοί κατηγορούσαν την αδελφότητα του Μοναστηριού ότι έλαβε μέρος σε κάποιες εγκληματικές πράξεις. Κατηγόρησαν την Ηγουμένη Μακαρία ότι δήθεν θανάτωσε είκοσι «Σκιπτάρους» (Αλβανούς) με ένα αυτόματο όπλο στο χωριό Ζάζε το οποίο από το Μοναστήρι απέχει πέντε χιλιόμετρα. Όμως ένας καλός σκοπευτής, που η Μοναχή αυτή οπωσδήποτε δεν μπορούσε να ήταν, μπορεί να κτυπήσει ένα στόχο μέχρι τα δύο χιλιόμετρα. Η Ηγουμένη δέχθηκε αρκετές επιθέσεις: Το περασμένο καλοκαίρι, όταν για δεύτερη φορά σε λιγότερο από ένα μήνα εκδηλώθηκε φωτιά κοντά στο Μοναστήρι, η μητέρα Μακαρία φώναξε την αδελφότητα και τους Έλληνες στρατιώτες της Ειρηνευτικής Δύναμης για να βοηθήσουν οι ίδιοι με τους κουβάδες στα χέρια στην κατάσβεση της φωτιάς. Εκείνη τη στιγμή ξαφνικά εμφανίζεται ένας Αλβανός με τσεκούρι στα χέρια με σκοπό να σκοτώσει την Ηγουμένη. Όμως την τελευταία στιγμή την έσωσαν οι Έλληνες στρατιώτες.

Η Ηγουμένη συχνά αναφέρει ότι μερικοί κοιντοί γείτονες έδειξαν τον εαυτό τους, «ως πραγματικοί άνθρωποι». Κάποιοι από αυτούς τον καιρό του βομβαρδισμού της Σερβίας φρουρούσαν τη Μοναστηριακή περιουσία φοβούμενοι «να μην έλθουν άλλοι Σκιπτάροι» (Αλβανοί) από μακριά και να προκαλέσουν κακό στο Μοναστήρι».

«Ανάμεσα στους γείτονες διακρίνεται μόνο μια οικογένεια, η οποία συνεχώς προσπαθούσε να μας

κάνει το κακό: Επτά φορές έκοψε το νερό της πηγής μας, έκοβε το δάσος μας, κατεδάφισε την περίφραξη γύρω από τα χωράφια μας. Προσπαθούσαμε με την αγάπη να τους νικήσουμε να τους πείσουμε ότι το κοινό μέλλον μας είναι στη συμβίωση του ενός δίπλα στον άλλον», λέει η μητέρα Μακαρία.

Οι Αλβανοί και μετά τον πόλεμο συνέχιζαν να έρχονται στο Μοναστήρι. «Έρχονται μόνον όταν έχουν ανάγκη και όταν θέλουν να επισκεφτούν το Μοναστήρι. Όμως, πάντοτε κοιτάνε γύρω-γύρω για να σιγουρευτούν να μην τους δουν οι δικοί τους εξτρεμιστάι».

Η Ηγουμένη Γλαρία με όπλο στα χέρια προστατεύει την Αγία της Μονή από τους Αλβανούς

Το Μοναστήρι Σόκολιτσα είναι γνωστό για τις θαυματουργικές ιάσεις. Αυτός είναι ο λόγος, που πάνω στην εικόνα της Παναγίας βρίσκεται πληθώρα χρυσών αντικειμένων τα οποία τοποθέτησαν οι χριστιανοί ως αντίδωρο για την ανακούφισή τους, την ίαση, την πνευματική ηρεμία...

Η θαυματουργή Παναγία μας βοηθά τα άτεκνα ζευγάρια να φέρουν στον κόσμο παιδί ακόμα και στις περιπτώσεις, όπου οι γιατροί διαπιστώνουν ότι μερικά άτεκνα ζευγάρια δεν δύνανται να γεννήσουν ένα παιδί. Η δική μας Παναγία βοηθά κωφάλαλα παιδιά, αρρώστους με προβλήματα όρασης και άλλες δύσκολες περιπτώσεις, όπου η πίστη του προσευχομένου ανθρώπου κάνει την Παναγία να δημιουργεί θαύματα», τονίζει η μητέρα Μακαρία.

«Το περασμένο Φθινόπωρο επικοινωνήσαμε μαζί μας ένας Αλβανός από ένα απομακρυσμένο χωριό. Η θυγατέρα του έπρεπε να αρχίσει να πηγαίνει σχολείο, όμως ήταν κωφάλαλη, ούτε μια λέξη δεν μπορούσε να προφέρει. Ο πατέρας της παρακαλού-

σε να έλθει και να φέρει την κόρη του στο Μοναστήρι. Τους ανοίξαμε την εκκλησία. Ο πατέρας προσευχόταν με τον δικό του τρόπο, ενώ η κόρη του κοιτούσε τον μικρό Χριστό, που απεικονιζόταν πάνω στον μαρμάρινο τοίχο. Όταν τους συνόδεψα μέχρι τη στρατιωτική φρουρά (μέχρι τους Έλληνες στρατιώτες οι οποίοι φρουρούσαν το Μοναστήρι), η κόρη του γύρισε προς την πλευρά μου και με χαρά είπε: «τσάο μητέρα! Ευχαριστώ την Μητέρα του Θεού και τον Ουράνιο Της Υιό».

«Η κύρια απασχόλησή μας εκτός από τη συντήρηση του ξενώνα της μοναστηριακής αυλής και τη φιλοξενία των επισκεπτών είναι η δουλειά μέσα στο εικονογραφικό εργαστήριο. Ζωγραφίζουμε εικόνες και με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζουμε πόρους για την καθημερινή μας ζωή και λίγα λίγα αφήνουμε στην άκρη για την ανακαίνιση του Μοναστηριού. Εκτός αυτού ασχολούμαι και με τη μετάφραση και συγγραφή των βιβλίων. Είμαστε ιδιαίτερα υπερήφανοι για το βιβλίο, που σχετίζεται με τον Άγιο Ιωάννη τον Μόσχο, ένα μνημειώδες έργο της πρώιμης χριστιανικής λογοτεχνίας (6ος αιώνας), το οποίο μεταφράστηκε σχεδόν σε όλες τις γλώσσες».

«Η ημέρα στο Μοναστήρι μας αρχίζει και τελειώνει με την προσευχή. Δεν είναι μεγάλη κόπωση να σηκωθεί κανείς από το όνειρό του για να δοξάσει τον Θεό, διότι η νύχτα είναι η στιγμή στην οποία ησυχάζουν όλα τα πάθη. Τότε η ψυχή είναι ελεύθερη να χύσει όλη την αγάπη προς Εκείνον τον οποίον έχει ερωτευθεί. Η κοινή προσευχή στην εκκλησία γίνεται με βάση το τυπικό της εκκλησίας. Αποτελεί το σημείο της κοινής σκέψης, της αγάπης και τον κοινό σκοπό του Μοναστηριού ως μιας μοναχικής κοινωνίας».

Για τη μητέρα Μακαρία «ο αγιογράφος είναι διαφωτιστής του χώρου». Διότι «ο ίδιος διαμορφώνει τον χώρο στην ομορφιά της Θεολογίας».

Το Μοναστήρι Σόκολιτσα επισκέπτονται πολυάριθμοι πιστοί για να ζητήσουν συμβουλές από τις εξαιρετικά διανοούμενες μοναχές, οι περισσότερες από τις οποίες ομιλούν δύο ή τρεις ξένες γλώσσες. «Μας ρωτούν πώς και πόσο πρέπει να νηστεύουν για να κοινωνήσουν, να στεφανωθούν, να αποκτήσουν το παιδί τους, να γιορτάσουν, πώς να θάβουν τους νεκρούς τους. Αυτό είναι κατανοητό, διότι μέχρι πρόσφατα η ελευθερία της πίστης ήταν απαγορευμένη, ήταν μόνο ένα γράμμα στο χαρτί.

Στις κουβέντες, που κάνουμε με τους πιστούς, προσπαθούμε να τους βοηθήσουμε πώς να υπερβούν το δικό τους «εγώ», να αγαπούν τους άλλους

ανθρώπους στην οικογένεια, στη δουλειά, στις συκοινωνίες. Μόνες μας έχουμε πείρα ότι στους δρόμους μας βασιλεύει ο νόμος του πιο δυνατού, δεν υπάρχει πολιτισμός στην οδήγηση, κάποιος θα σας βγάλει έξω από τη σειρά, στην οποία περιμένετε, κάποιος θα εκπλαγεί, όταν δει μια ευγενή πωλήτρια, ένα τζέντλεμαν στον δρόμο, στη συκοινωνία. Το δικό μας μήνυμα είναι: «Να είσαστε άνθρωποι, να σεβαστείτε τον Θεό, όπως και ο ένας τον άλλο. Να είσαστε αγαπημένοι άνθρωποι. Να αγαπάτε πάνω από όλα τα παιδιά σας, διότι το ζέσταμα της φωλιάς των γονέων τους από τα μικρά πουλάκια θα δημιουργήσει καλούς και ενάρετους ανθρώπους, ενώ από την κατεστραμμένη φωλιά θα βγουν μόνο τραυματισμένες και κατεστραμμένες προσωπικότητες».

Η αδελφότητα της Σόκολιτσα βοηθά και ενθαρρύνει τους Σέρβους να μείνουν στο Κόσοβο και στα Μετόχια. Η Ηγουμένη Μακαρία θεωρεί ότι «ο άνθρωπος σαν πρόσφυγας μπορεί να τα βάλει όλα σε μια βαλίτσα και να εγκαταλείψει το δικό του σπίτι», όμως, «εμείς στο Κόσοβο και στα Μετόχια δεν μπορούμε να πάρουμε μαζί μας τα δικά μας αρχαία σερβικά σεβάσματα και δεν μπορούμε να τα βγάλουμε έξω κρατώντας τα πάνω στους δικούς μας τους ώμους. Η αδελφότητα δεν έχει παράπονα για τα βάρη των καθημερινών της υποχρεώσεων, όμως δεν αναμένει ότι στο Κόσοβο και στα Μετόχια σύντομα θα επικρατήσει ειρήνη».

«Έστω και αν επιτευχθεί η ειρήνη, η ειρήνη αυτή θα έχει γυάλινα πόδια. Βεβαίως η Σερβία έχει το δικαίωμά της να προστατεύει τη δική της κυριαρχία βασιζόμενη στην αλήθεια του Θεού και στο διεθνές δίκαιο. Όμως το ήθος αυτού του κόσμου βασίζεται στο θέλημα των μεγάλων δυνάμεων για τις οποίες το προσωπικό συμφέρον είναι ο ανώτερος νόμος, και οι οποίες, όταν θυμηθούν τον Θεό και το δίκαιο του Θεού, το όνομά Του το χρησιμοποιούν μάταια. Από την άλλη πλευρά, πώς να δώσουμε το χέρι στους δικούς τους αγαπημένους, στους Αλβανούς ηγέτες, διότι εάν μόνο αγγίξουμε τον Ραπούς, Χαραδινά (Αλβανός γνωστός για εγκλήματα κατά των Σέρβων, που αφέθηκε ελεύθερος από το δικαστήριο της Χάγης) στο χέρι μας θα μείνουν για πάντα τα ίχνη του αίματος των αθώων ανθρώπων, που χάθηκαν. Εγώ είμαι Μοναχή. Με τις αδελφές μου καθημερινά υψώνουμε τις προσευχές μας στον Θεό για να σώσει τον λαό μας. Αφήνοντας την πολιτική στους πολιτικούς, ακολουθώ το μόνο δυνατό όπλο, την προσευχή, τρέφοντας στη καρδιά μου την αληθινή αγάπη για όλους τους ανθρώπους συμπεριλαμβανοντας

και τους Αλβανούς. Όσο για το Κόσοβο, το Κόσοβο είναι στην καρδιά μου και το Κόσοβο ποτέ δεν θα μου το αρπάξει κανείς». ■

Οι εικόνες βεβηλωμένων από Αλβανούς σερβικών κοιμητηρίων στο Κόσοβο που είχαν την ίδια μοίρα όπως τα κατεχόμενα κοιμητήρια της Κύπρου